

Copyright © 2018 Julia Woning & BBNC uitgevers bv
Tekst en illustraties: Julia Woning
Redactie: Nicole Neven
Vormgeving: Linda van den Berg
Gedrukt in Tsjechië

ISBN 978 90 453 2227 8
NUR 460 / 476

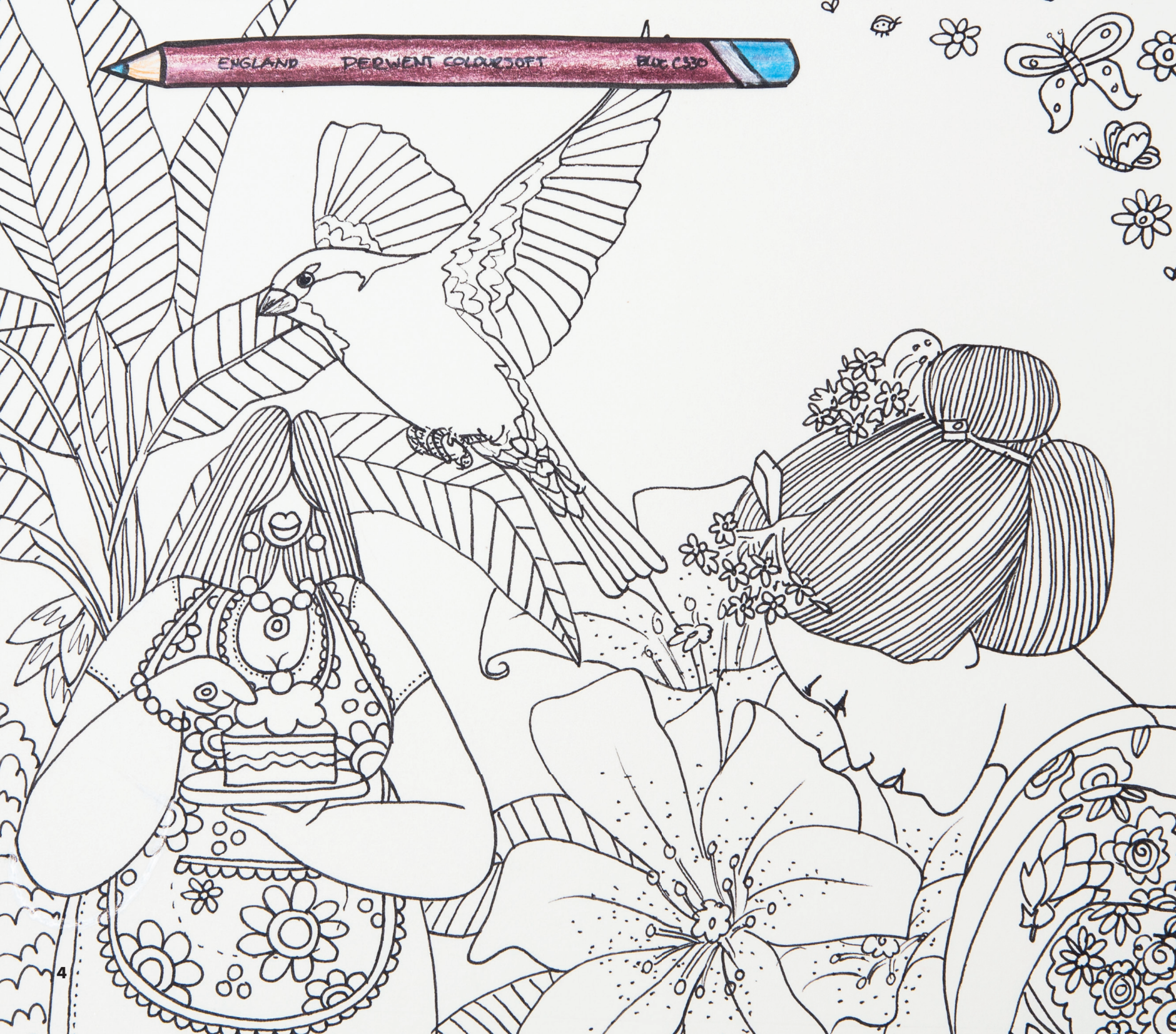
info@bbnc.nl
www.bbnc.nl

Volg een kleurworkshop bij Julia! Kijk voor beschikbare
data en tarieven op www.juliawoning.nl

Inhoudsopgave

VOORWOORD	5	Gezichtsvormen	43
		Ogen	44
		Neus	46
BASIS TEKENEN	9	Oor	47
Basis tekenen	10	Mond	47
Verhoudingen	10	Mensfiguren	48
Kader & compositie	12	Hand	50
Derdenregel	12	Huidskleur in een kleurplaat	52
Gulden snede	14	Huidskleuren in een portret	52
Rastertechniek		Oefeningen met huidskleur	54
		Oefeningen met haarkleur	55
BASIS SCHADUW	18		
Lichtbron	19	KLEURMATERIALEN EN	
Schaduw	20	KLEURTECHNIEKEN	
Omgevingskleur	21	Kleurtips	58
Schaduw toepassen	22	Houtskool	60
Arceringen		Grafietpotlood	62
		Stofuitdrukkingen tekenen	64
BASIS PERSPECTIEFTEKENEN	26	Verlopen in kleurpotlood	66
Perspectieftekenen	28	Project: portret in kleurpotlood	68
Vormen in perspectief	30	Project: verlopen in kolibri	70
Tip bij perspectieftekenen		Project: realistische mus	72
		Project: kat in pastel	74
DIEPTE CREËREN	34	Panpastel	76
Overlapping	34	Project: chimpansee in panpas-	
Afsnijding	34	tel	78
Repousoir	35	Project: vrouw in aquarelpot-	
Grootteperspectief	35	lood en -krijt	80
Contrapuntische ordonnantie	36	Project: landschap in fineliner	82
Atmosferisch perspectief	37	Project: toekan in inktstift	84
Warm-koud perspectief	37	Project: tulpen in marker	86
Kleurcontrasten		Projectplaten	89
Scherpte			
BASIS PORTRETTEKENEN	42	DANKWOORD	
Gezichtsverhoudingen			

Lieve tekenaar,

Graag stel ik mij even aan je voor: mijn naam is Julia Woning, ik studeerde in 1994 af aan de Willem de Kooning academie en werk sindsdien als illustrator, portrettist, beeldend kunstenaar en teken- en schilderdocent. Ik werk vanuit mijn eigen atelier in Bergschenhoek in Zuid-Holland. Ik ben altijd aan het tekenen, schilderen en creëren. Sinds 2015 maak ik kleurboeken voor BBNC uitgevers met mijn bekende Dikke Dames en dierenillustraties. Na het werkboek over kleurmateriaal en -technieken dat in 2016 verscheen (*Kleurtechniekenworkshop*) is hier nu het vervolg. In dit boek laat ik je kennismaken met kijken, meten en tekenen. Ik laat de technieken stap voor stap zien aan de hand van foto's. Je krijgt meteen de gelegenheid om de opgedane kennis in dit boek toe te passen en te oefenen. Zo kun je meteen aan de slag om je kleurplaten en tekeningen naar een nog hoger niveau te tillen!

Veel succes en plezier gewenst,

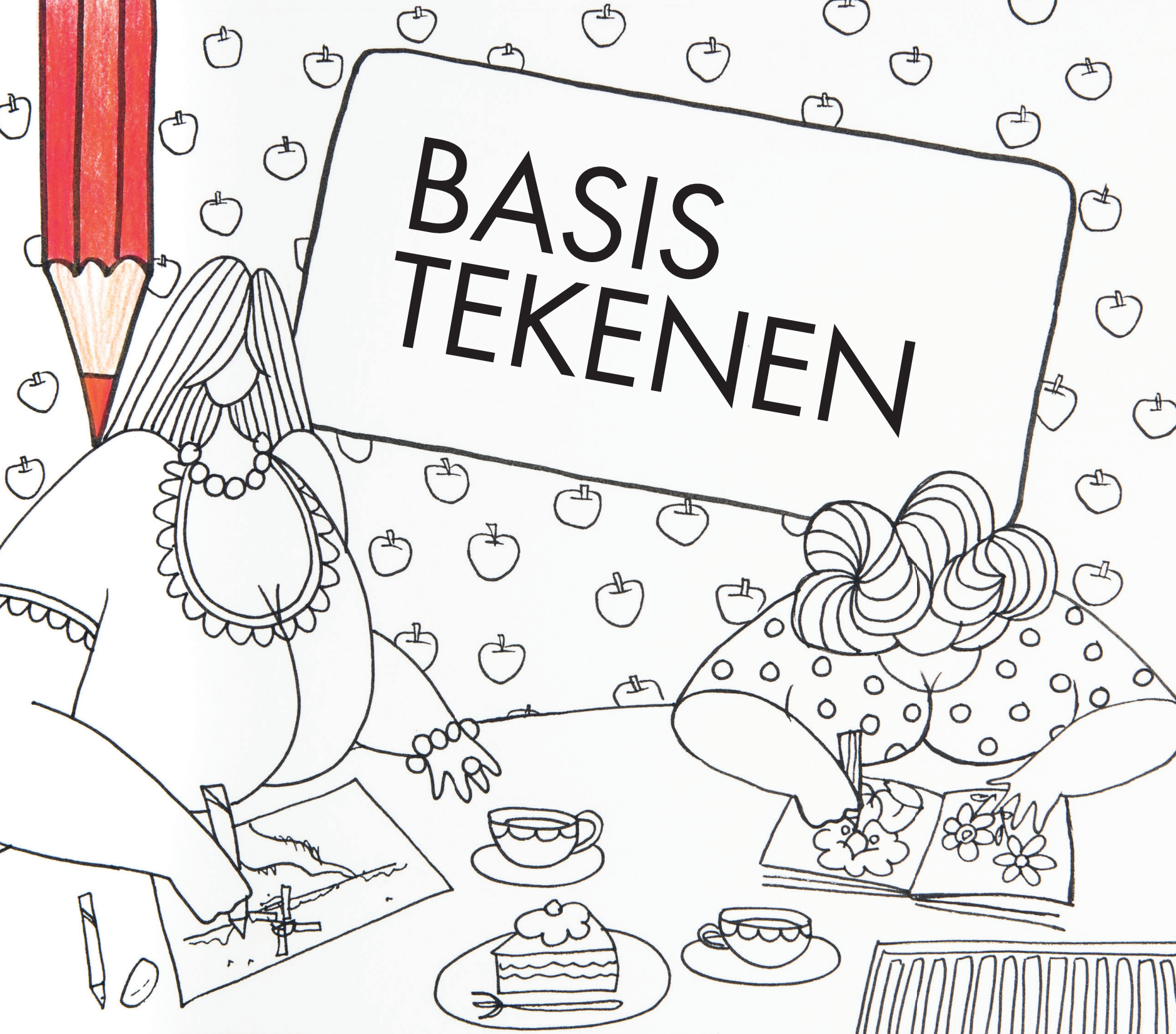
Julia

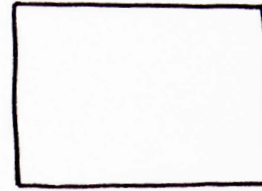
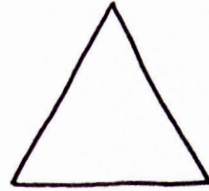
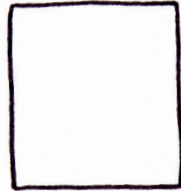
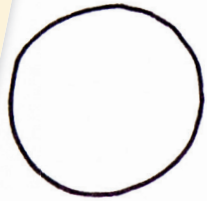
P.S. Mocht je interesse hebben om een kleur- of tekenworkshop bij mij te volgen, dat kan! Kijk voor tarieven en workshopdata op mijn website www.juliawoning.com.

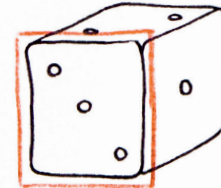
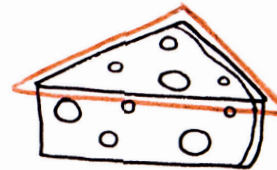
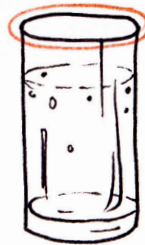

BASIS TEKENEN

TEKENEN BEGINT MET GOED KIJKEN

Als je goed kijkt naar je onderwerp kun je alle aspecten daarvan goed waarnemen en in je opnemen. Dat is het uitgangspunt. Maar wat is nu de juiste manier om naar een object te kijken? Goede vraag. Laten we onze omgeving eens terugbrengen tot eenvoudige vormen: cirkels, vierkanten, driehoeken, rechthoeken en ellipsen. In elk onderwerp kun je deze basisvormen ontdekken, zelfs in de meest ingewikkelde onderwerpen. Door het ontdekken van de basisvormen, verdeel je je onderwerp in kleinere stukjes en maak je het eenvoudiger voor jezelf. Bekijk de illustraties links en de bijbehorende grondvormen.

We proberen ook meteen de juiste verhoudingen aan te houden. Bekijk de illustratie van het huis hier rechtsonder. Je kunt de grondlijn in vier gelijke delen verdelen en een van die delen vormt de breedte van de deur. De deur bevindt zich direct links van het midden. Je kunt dit ook met een liniaal uittekenen. Alles staat tot elkaar in dezelfde verhouding op die manier: zowel op papier als in realiteit.

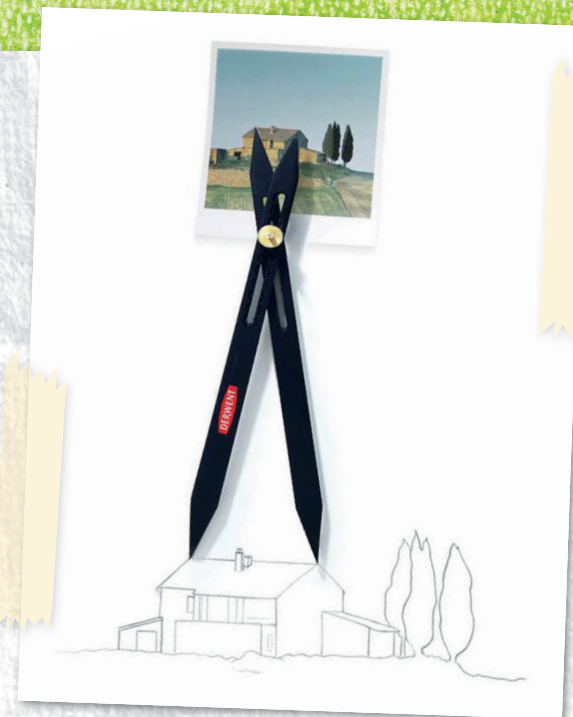
Een andere manier is het nemen van de maat met je potlood. Je staat op een afstand van je object en kijkt met één oog naar je potlood, je andere oog houd je gesloten. Je houdt je duim bij de maat en die maat gebruik je om je onderwerp in maten te verdelen. Zo kun je zien dat de maat links van de deur net zo breed is als de deur en de rechterkant van het huis wel twee keer zo breed. Het lijkt ingewikkeld maar het is een kwestie van oefenen en goed kijken. Probeer het maar.

VERHOUDINGEN

Als je van een foto of schets werkt en je wilt de maten nemen om hem na te kunnen tekenen, kun je dit met een liniaal doen. Bij een-op-een natekenen meet je de maten van de verschillende onderdelen op. Als je een vergroting wilt maken, dan kun je de gemeten afmetingen vermenigvuldigen met een vast getal (bijvoorbeeld twee of vier). Je tekening wordt dan ook twee of vier keer zo groot. Op deze manier vergroot je de foto of schets. Er is

een handig hulpmiddel verkrijgbaar waarmee je verhoudingen in een voorbeeld snel kunt opnemen en tegelijkertijd vergroten of verkleinen: de schaalpasser van Derwent (Derwent Scale Divider). Deze schaalpasser maakt het mogelijk om exacte afmetingen van een foto of schets naar een vergroting of verkleining over te brengen. Je gebruikt hierbij wel een vaste schaalverdeling van 1:4 of 4:1.

KADER & COMPOSITIE

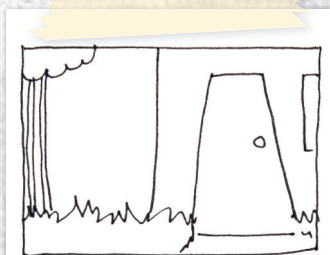
Wanneer je start met natekenen – of dit nu een gezicht, een landschap, stillven of iets anders is – dan is het zien van de grondvormen alleen niet voldoende. Jij als tekenaar moet ook beslissen wat je wel en wat je niet wilt opnemen in je tekening: je snijdt jouw afbeelding als het ware uit het grotere geheel van de

realiteit. Daarnaast moet je ook nadenken over de compositie en positie van de aanschouwer. De juiste compositie in een tekening is heel belangrijk, deze zorgt namelijk voor balans. Jij als tekenaar bepaalt op welke plek in je tekening je wat plaatst, om die balans te vangen in je tekening.

Bij het kiezen van je perspectief moet je nadenken over het effect dat je perspectief heeft op de manier waarop je iets wilt uitbeelden. Welk kijkersstandpunt kies je? Van bovenaf (vogelvluchtperspectief), van onderaf (kikvorsperspectief) of juist van voor?

VAN BOVENAF

VAN ONDERAF

VAN VOOR

Er zijn verschillende soorten composities die je als basis kunt gebruiken. Je kijkt hierbij naar de grondvorm die aan de compositie ten grondslag ligt.

Diagonale compositie alles wordt geordend volgens een opgaande of neergaande diagonale lijn

Driehoekscompositie een gelijkbenige driehoek als basiscompositie zorgt voor een evenwichtig beeld.

De piramidale compositie is hier een ruimtelijke variant op.

Centrale compositie het belangrijkste element staat in het midden van je beeldvlak.

Overall-compositie geen van de elementen krijgt de nadruk, alles is gelijkmatig over het vlak verdeeld.

Verder kun je kiezen voor een:

Symmetrische compositie de elementen van het onderwerp zijn verticaal of horizontaal symmetrisch op het vlak geplaatst.

Asymmetrische compositie de elementen zijn niet-spiegelbeeldig geordend in het vlak.

Dynamische compositie een bewegelijke compositie, het dynamisch effect wordt bereikt door het plaatsen van elementen langs schuine en gebogen lijnen bij een asymmetrische compositie.

Statische compositie een rustige, stabiele compositie door gebruik van horizontale en verticale lijnen en regelmatige geometrische figuren.

Een handig hulpmiddel bij het croppen (afbakenen) is een klein passe-partoutje waar je doorheen kijkt. Je snijdt op deze manier je onderwerp af van de rest. Binnen dat kader kan je dan weer verhoudingen, maten en grondvormen ontdekken.

